

sponsoring, hoe pakken we zoiets aan? En aan Hans Nijland, de directeur van FC Groningen, heb ik bij mijn komst gevraagd hoe hij een voetbalclub vanuit het niks uit de klei heeft getrokken. En omgekeerd word ik om advies gevraagd

door mensen van buiten de kunst: jij bent zó gek, ik heb nu een moeilijk gesprek, hoe pak ik dat aan? En dan zeg ik: zingend binnenkomen, dan is iedereen meteen óm. En dat is de verwezenlijking van een droom, dat je van een heroïnehoer tot aan de burgemeester een verbintenis hebt met de mensen in een stad.'

Vrachtwagenbinnenbanden

Sinds de komst van Van den Bosch en Mafaalani speelt het NNT geen twee of drie avonden in de Groningse Stadsschouwburg, maar staat elke nieuwe voorstelling daar drie weken. En het publiek komt. De betrokkenheid van de Groningers bij het gezelschap wordt vergroot door rondom elke première openbare kijkjes in de keuken te geven. Mafaalani: 'We begonnen met drie man in de zaal en nu zit het altijd vol.' In de periode dat *Hamlet* in de Stadsschouwburg staat, zijn er drie zulke avonden. Op de eerste kwam Hans Jansen, een Shakespeare-deskundige van de Universiteit van Groningen, vertellen over de tijd waarin het stuk werd geschreven. Mafaalani: 'Het mooie was: ons wordt wel verweten dat wij toneelstukken zo verregaand bewerken, maar Hans Jansen vertelde wat Shakespeare zélf allemaal heeft bewerkt; wat hij allemaal heeft gejat en van wie. En over hoeveel versies Shakespeare zélf van Hamlet heeft geschreven, en hoe de ene versie verschilt van de andere.' De gastacteurs die meedoen aan Hamlet werden geïnterviewd over hun ervaringen bij het NNT en de groep speelde een nog onaffe scène. 'We vertellen het publiek ook over onze dilemma's en soms komt het dan met een oplossing. Bij *Medea*, dat over kindermoord gaat, zaten we klem met de

research, ik wilde eigenlijk de gevangnissen in, maar dat lukte niet. Toen zei iemand uit het publiek: bel me morgen. En de volgende dag was ik in een gevangenis binnengeloodst!' De uitdaging zagen Van de Bosch en Mafaalani in het 'openbreken' van de schouwburg. Dat heeft Groningen geweten. De voorstellingen van het NNT spelen zich niet meer alleen af in de Stadsschouwburg en de Machinefabriek. Toen *Medea* in de Stadsschouwburg stond, fietsten de acteurs elke avond op momenten dat ze niet op het toneel hoefden te zijn, naar de Grote Markt. Van de Bosch: 'We hadden daar een soort installatie gemaakt: een enorme hoop zand met zeecontainers eromheen, en daar bovenop een acht meter hoge opblaasbare vrouw, gemaakt van vrachtwagenbinnenbanden. Elke avond was daar een soort performance. Er lagen lichtgevende letters begraven in het zand. Die groef ik op en zette ik rechtop totdat er *Medea* stond. En dan kwamen er spelers op hun fietsjes naar die hoop zand toe, zongen daar een nummer en scheurden weer weg. En de performance eindigde met vuurwerk.' Momenteel is Van den Bosch in Oost-Groningen aan het werk, met jongeren uit de sociale achterstandsbuurt Hoogezand. Samen met Jos Zandvliet (ex-Dogtroep) en jongerentheatermaker Eva Wortmann maakt hij een project op locatie, in een oude Technische School. 'Dat komt voort uit een confrontatie op het Noorderzon festival, waar Ola naar aanleiding van de problematische situatie van Oost-Groningen stelde dat je maar vijf mensen nodig hebt om iets te veranderen. Een directeur van een Groningse woningbouwcoöperatie die dat sociale gebied beslaat, zei toen: laat het NNT maar iets in Oost-Groningen komen doen.' Het valt nog niet meer om schoolverlaters en andere drop-outs in beweging te krijgen. 'Je moet zoeken naar dingen die meteen wérken, waarbij die jongeren snel resultaat zien. Maar we hebben twee weken geleden een presentatie gehad, met scènetjes en grote zelfgeknutselde bouwwerken, en ze staan er allemaal, met heel veel plezier. En ze zien dat het kan: met elkaar iets maken. Dat maakt het project eigenlijk al geslaagd. Kijk, de idealistische component bij het NNT is heel hoog. We willen de wereld veranderen, we willen mensen bij elkaar krijgen, we willen ze andere dingen laten zien dan de eenheidsworst die ze normaal voorgeschoteld krijgen, en dat kan je allemaal heel sympathiek doen in schouwburg en theaters, maar op het moment dat je de buitenwereld ingaat om het dáár te doen, dan moet je wél slikken. Dan is kunst echt een middel.' ■

NNT richtte een 'peeskamer' in de bibliotheek in ter promotie van het stuk *Elf minuten*

'Hamlet' van het NNT gaat op 4 maart in première in Groningen (Stadsschouwburg): www.nnt.nl